

AMORTISATIE-SYNDICAAT

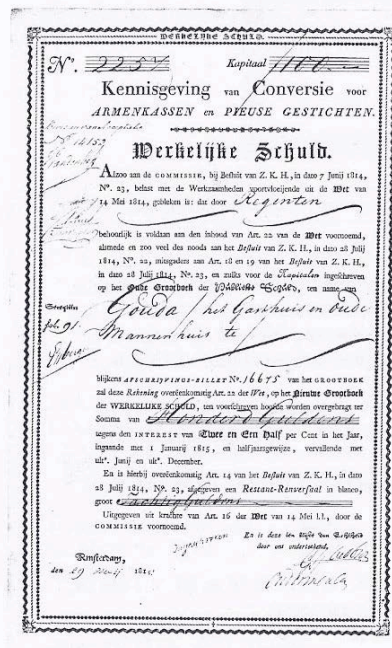
Op 9-7-1810 vaardigde Keizer Napoleon I, de bezetter van Nederland, het volgende decreet uit. "de Renten der Publieke schuld zullen over het jaar 1810 niet dan voor een derde van het tegenwoordige bedrag in uitgave gebracht worden". Dit hield het volgende in: Slechts 1/3 deel van de te betalen rente werd dat jaar betaald. Deze regeling werd stilzwijgend verlengd in de daarop volgende jaren. Na 1813, het Koninkrijk, kon men deze gehate situatie niet terug draaien gezien de desolate toestand van 's lands financiën.

Bij de terugkomst van Koning Willem I was de schatkist nog goed voor f 300.000,—, en de schuld was "slechts" f 1.200 miljoen.

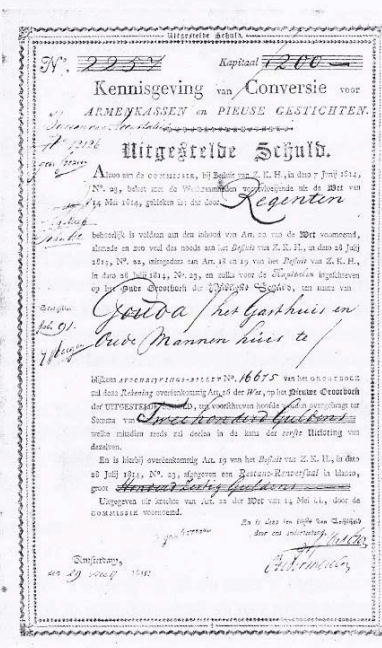

Kansbiljet

De wet van 1814 maakte duidelijk dat men helaas op oude voet door moest gaan. Een derde werkelijke rentedragende schuld en 2/3 uitgestelde schuld. Deze alle tegen 2,5 %, inclusief de overige leningen die inmiddels geconverteerd waren. Om het voor de houders van de Uitgestelde Schuld aantrekkelijk te maken heeft men Kansbiljetten met een nominale waarde ontworpen. Bij uitloting kon een gelijk bedrag van de Uitgestelde Schuld worden omgezet in Werkelijke Schuld. Niet dat de Overheid daar geld voor had, maar ook toen dacht men alleen aan "leuke dingen voor de mensen". De Staatsschuld liep dus verder op met een nog altijd lege schatkist. De Kansbiljetten hebben een uiterst desastreuze invloed op de overheidsfinanciën gehad. Men sprak dan ook over het beruchte Amortisatie-Syndicaat.

obligatie werkelijke schuld 1815 f 100,—

obligatie uitgestelde schuld 1815 f 200,—

Ook in die tijd had de overheid geen notie van geld en hoe daar mee te handelen. In 1824 werd zelfs het voorstel gedaan om de Kansbiljetten vervroegd te gaan aflossen. Alle in 25 jaar kansbiljet af te lossen. Oppositie mocht niet helpen en bij de Wet van 25 december 1824 werd deze vastgesteld. Met de Belgische Opstand in 1830 werd het nog erger. Oorlog voeren met een lege schatkist. Het doorlopende geknoei van de Regering en de stijgende Staatsschuld bracht de Volksvertegenwoordiging zover dat de begroting van 1840 in zijn geheel werd afgekeurd.

Het beruchte Amortisatie-Syndicaat, veroorzaker van alle ellende werd opgeheven. Het Amortisatie-Syndicaat, alleen verantwoording schuldig aan de Koning, was een zelfstandig apparaat binnen het Koninkrijk. De Koning die zag dat zijn "lievelingetje" werd opgeheven was genoeg Staatsman en deed afstand van de troon. De toen aangestelde Minister van Financiën, J.J. Rochussen, had het volledige vertrouwen van de openbare mening.

In 1843 kwam na Rochussen daar te zitten ad interim F.A. van Hall, die de verplichte Staatslening er door drukte, en voorts dreigde met invoering van vermogensbelasting wanneer dit niet zou lukken. Het Staatsbankroet was aanstaande!

Zes dagen discussie, in de belangrijkste week van onze parlementaire geschiedenis. Minister van Hall werd de winnaar!

Het Amortisatie-Syndicaat was verleden tijd. En F.A. van Hall kreeg de staatsschuld onder de duim en van een Staatsbankroet was gelukkig geen sprake meer.

Bron: Onze Fondsenmarkt door J.J. Weeveringh, Amsterdam 1884.

Uit: V.V.O.F. Mededelingenblad Negen en Twintigste jaargang Nr. 1 van januari 2008, p. 6-8.